

i Tidenden Sp. 3051). Intet Endringsforslag var stillet og Loven i dens Heelhed fattes under Forhandling.

Grundtvig: Da jeg saae, at Byggesloven skulde til 3die Behandling, gif jeg ordentlig i Rette med mig selv, fordi det syntes mig sært, at en Lov, som hele Thinget nu 2 Gange har stemt for, og ventelig ogsaa 3die Gang vil stemme for, skulde være mig en saadan Torn i Diet, at jeg ogsaa 3die Gang maatte stemme imod den. Jo mere jeg imidlertid tænkte paa det, desto klarere blev det mig, at jeg ogsaa 3die Gang maatte sige Nei, men det blev mig dog tillige noget klarere, hvoraf det kom, at der var en saa besynderlig Forskiel mellem Thingets og min Afstemning i denne Sag; thi jeg fandt, at hvad jeg egentlig har imod Loven, kan kortelig indbefattes under de 3 Synspunkter, at det er, hvad jeg kalder en Farimagsslov, at det er en Bagholdslov og en Vennevoldslov, og alle disse 3 Ting stille sig for Folk i Almindelighed hos os anderledes, end de stille sig for mig. Det er en Farimagsslov, siger jeg, i samme Betydning, som jeg troer Navnet Farimagsvai har her udenfor Byen; thi den har sikkert faaet dette Navn paa en Tid, da den var saa slet, at man var nødt til at kjøre sagte, og jeg veed nok, at det at kjøre og at gaae sagte i alle Livssysler er en Ting, som mine Landsmænd i Almindelighed ikke synes nær saa ilde om som jeg.

Derneft er den en Bagholdslov, det vil sige, som jeg tog mig den Frihed nærmere at udvikle ved 2den Behandling, at, idet den synes i en af sine Paragrapher at ophæve alle de ældre Bestemmelser fra 1683 til nu, saa gjorde den det dog ikke, saa lader den det være ubestemt, hvor Meget der endnu kan være i disse Anordninger eller Bestemmelser, som kan gjøres gjældende, og det kalder jeg en Bagholdslov, fordi de, der befatte sig med disse Sysler, ville jo naturligviis tænke ved den lange Dpregnelse af gamle Love og Bestemmelser, at de nu ere aldeles ophævede ved denne nye Lov, saa at de ikke behøve at frygte for noget Bagsmæt, naar de kunne

haabe at have rettet sig efter den; thi nu kan det aabenbart see, at, naar Nogen begynder paa et Bygningsarbejde, og troer at have fyldstgjort Lovens Krav, saa kan dog hans Nabo, eller hvem det kan være, ved Hjælp af en Procurator saae at vide, at der er en gammel Bestemmelse, som ikke udtrykkelig er ophævet i den nye Lov, og som kan skaffe Vedkommende en Proces paa Halsen. Det andet Baghold er, at, naar man læser i Loven, at det kun maa være for Nødvendigheds Skyld, eller for det almindelige Byens Bedste, at man enten kan komme til selv at nedrive sit Huus, eller rømme det til at nedbrydes, og at da skal man saae Godtgjørelse, saa maae man vel tænke, at denne Nødvendighed, dette Byens Bedste maa klart bevises, førend man kan forpligtes til derefter at gjøre en saa stor Opoffrelse, som det kan være, men dog kan man ikke efter Loven saae det paakjendt ved Domstolene, om en saadan Nødvendighed er tilstede, og om den Godtgjørelse, som bydes derfor, ogsaa er fyldstgjørende. See, det er et Baghold, som jeg er vis paa, at mine Landsmænd holde ligesaalidt af, som jeg, men det er ikke altid, at de opdage det førend bagefter. Det Tredie som jeg vil bede fremhævet som det ved Loven, hvorfor jeg maa stemme imod den, det er, at den er en Vennevoldslov. Der findes nemlig, saavidt jeg har kunnet see, ikke en eneste trykkende Bestemmelse i den hele Lov, skjøndt der findes saare mange af dem, idet det endogsaa bestemmes paa halve Tommer, hvor tykke og hvor lange Muurstenene skulle være; jeg siger, der findes ikke en eneste trykkende Bestemmelse i Loven, uden at der tillige staaer, at der kan gives Dispensation; der kan dispenseres enten af Inspecteurerne eller af Bygningscommissionen eller af Justitsministeren, og jeg vil troe, at mine Landsmænd sædvanlig langt lettere end jeg troste sig ved, at der kan gives Dispensation, Bevilling og Tritagelse i ethvert Tilfælde, som de kunde vente vilde være bebyrdende for dem; thi jeg kan ikke udstaae det, fordi det naturligviis maa gaae mere eller mindre i Vennevolds saaledes, at Nogle saae Lov til, ikke at rette sig efter mange af disse trykkende Forskrifter, medens Andre blive nødt til at rette sig efter